

ВІДГУК

офіційного опонента доктора медичних наук,
ст. наук. співроб. Литвак Олени Олегівни
на дисертаційну роботу Мосендз Олени Володимирівни
«Оптимізація тактики ведення дуже ранніх передчасних пологів»,
поданої в разову спеціалізовану раду ДФ 26.613.088
при Національному університеті охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика МОЗ України
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»)

Науковий керівник: чл.-кор. НАМН України, професор, доктор медичних наук, професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика Вдовиченко Юрій Петрович.

1. Актуальність обраної теми дисертації.

Передчасні пологи є провідною причиною перинатальної захворюваності і смертності в світі. За даними ВООЗ, 15 мільйонів дітей (більш, ніж кожна десята дитина) народжуються передчасно і ця кількість постійно зростає; 1,1 мільйон дітей вмирають через ускладнення, пов'язані з передчасними пологами. Передчасні пологи є основною причиною смерті новонароджених дітей (діти перших чотирьох тижнів життя) і другою причиною смерті дітей у віці до 5 років після пневмонії. Згідно даних сучасної літератури передчасні пологи розділяють на дуже ранні передчасні пологи (22-27 тиж.); ранні передчасні пологи (28-33 тиж.) та передчасні пологи (34-37 тиж.). При цьому більше 70% перинатальних втрат доводиться саме на дуже ранні передчасні пологи. Не дивлячись на велику кількість наукових досліджень, ефективність тактики ведення дуже ранніх передчасних пологів залишається низькою та потребує удосконалення. Тому дана проблема залишається актуальною, заслуговують на всебічне вивчення і вдосконалення лікувальних і діагностичних заходів, направлених на зниження перинатальної патології в жінок групи високого ризику.

Все вищевикладене є чітким обґрунтуванням актуальності вибраного наукового напрямку.

Дисертаційна робота Мосендз О.В. присвячена актуальній проблемі акушерства – зниженню частоти перинатальної патології у жінок із дуже ранніми передчасними пологами на підставі вивчення клініко-ехографічних, доплерометричних, ендокринологічних та мікробіологічних показників, а також удосконалення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Виконана науково-дослідна робота є фрагментом наукової роботи кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика на тему «Актуальні аспекти охорони репродуктивного здоров'я жінок, прегравідарної підготовки та пренатальної діагностики в сучасних умовах» (номер державної реєстрації 0117U006095, термін виконання: 2017-2025 роки).

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

Дисертанткою завдяки сучасним методам дослідження науково обґрунтовано негативний вплив хронічної урогенітальної інфекції на розвиток дуже ранніх передчасних пологів. В ході проведеної роботи розширені наукові дані про клінічний перебіг дуже ранніх передчасних пологів, який полягає у високому рівні порушень функціонального стану фетоплацентарного комплексу та адаптаційних можливостей плода, що призводить до значної частоти анте- та інтранатальних втрат при розродженні через природні статеві шляхи. Науково представлено вплив різних методів токолізу на клінічний перебіг та перинатальні наслідки у різні терміни вагітності.

4. Теоретичне значення результатів дослідження.

Проведені дослідження дозволяють знизити частоту перинатальної патології у жінок із дуже ранніми передчасними пологами на підставі вивчення клініко-ехографічних, доплерометричних, ендокринологічних та мікробіологічних показників. Поглиблене вивчення механізмів негативного впливу хронічної урогенітальної інфекції на розвиток дуже ранніх передчасних пологів дозволило науково обґрунтувати необхідність удосконалення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів.

5. Практичне значення результатів дослідження.

Робота має вагому практичну складову. В результаті проведених досліджень вивчено порівняльні аспекти чинників ризику та структури термінів розвитку дуже ранніх передчасних пологів. Проведено порівняльний клінічний аналіз перебігу вагітності, пологів та перинатальних наслідків у жінок із дуже ранніми передчасними пологами, які отримували різні методи діагностичних та лікувально-профілактичних заходів. Встановлено частоту та структуру показань до абдомінального розродження при дуже ранніх передчасних пологів із урахуванням функціонального стану фетоплацентарного комплексу та подальших перинатальних наслідків.

В ході виконання дослідницької роботи в клінічну практику було впроваджено удосконалений алгоритм діагностичних та лікувально-профілактичних заходів у жінок із дуже ранніми передчасними пологами.

6. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Усі положення, висновки, рекомендації, що містяться в дисертації, науково обґрунтовані, достовірні, логічно витікають із результатів досліджень. Робота виконана на сучасному науково-методичному рівні із застосуванням принципів доказової медицини. Методики, використані автором в дослідженні, актуальні. Наукові положення, висновки, рекомендації, які сформульовані в дисертації одержані на достатньому фактичному матеріалі. В процесі дослідження було обстежено 100 жінок із дуже ранніми передчасними пологами, з яких 50 отримували загальноприйняті та 50 – удосконалені діагностичні та лікувально-профілактичні заходи. Достатня для статистичної обробки кількість досліджень і клінічних спостережень дозволяють вважати отримані результати достовірними. Методи статистичного аналізу, які були використані в роботі, адекватні. Статистичний аналіз результатів дослідження проведений на сучасному рівні, коректно, за допомогою стандартних програм статистичного аналізу. Вірогідність отриманих наукових результатів підтверджена на практиці в основних та контрольних групах. Наведені в роботі таблиці та рисунки переконливі. Висновки конкретні і повністю

підтверджуються результатами дослідження. Висловлені в роботі наукові положення та рекомендації науково обґрунтовані.

7. Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації, зауваження щодо оформлення.

Дисертація викладена українською мовою на 157 сторінках друкованого тексту. Дисертація побудована згідно нових вимог та складається із анотації, вступу, аналізу сучасного стану проблеми передчасних пологів, розділу матеріалів і методів досліджень, трьох розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій і додатків. Дисертація ілюстрована 2 рисунками і 31 таблицею. Список використаних джерел містить 201 літературне посилання: 92 кирилицею та 109 латиницею та займає 22 сторінки.

Дисертація написана літературною мовою, грамотно. Всі розділи дисертації написані логічно, із дотриманням наукового стилю написання.

Вступ дисертації відображає актуальність досліджуваної проблеми, сформульована мета і завдання дослідження, відображена загальна характеристика роботи.

Перший розділ дисертації містить огляд актуальних літературно-інформаційних джерел, написаний літературною мовою, в традиційному плані, в якому автор розкриває сучасний стан проблеми дуже ранніх передчасних пологів та можливості профілактики у них перинатальної патології.

Другий розділ дисертації «Матеріали та методи досліджень» описаний дизайн клінічного дослідження (критерії включення та виключення вагітних в дослідження, клінічна характеристика та розподіл жінок за групами), описані методи загальних та спеціальних клінічних, інструментальних досліджень, включаючи повний опис проведених методик визначення досліджуваних показників. В розділі викладені методи статистичної обробки результатів дослідження та вказано на дотримання етичних норм при проведенні досліджень. Описані методики відповідають встановленим вимогам і протоколам.

У третьому розділі автором проведений аналіз клінічної характеристики жінок із дуже ранніми передчасними пологами, дана оцінка факторів

ризика на розвиток перинатальної патології. Розділ написаний в чіткій, логічній послідовності, достатньо ілюстрований табличним і наглядним матеріалом та завершується резюме.

Основним розділом роботи є результати власних досліджень (розділ 5). В ньому автор детально провела аналіз функціонального стану фетоплацентарного комплексу у жінок із дуже ранніми передчасними пологамі, продемонструвала клінічну ефективність удосконаленого алгоритму лікувально-профілактичних заходів.

Характеризуючи, в цілому, розділи власних досліджень, необхідно підкреслити, що Мосендз О.В. провела багатогранні та об'ємні дослідження, які заслуговують на увагу як у науковому, так і в практичному плані. Кожний підрозділ завершується резюме, переліком публікацій автора, які відображають отримані результати.

У розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» об'єднано і систематизовано отримані результати дисертаційної роботи, проведений їх порівняльний аналіз, зроблені конкретизуючі висновки та практичні рекомендації.

Висновки, які наведені в дисертації, повністю відображають зміст роботи, зроблені на основі фактичного матеріалу дисертації та статистичної достовірності отриманих результатів, відповідають завданням дослідження та свідчать про досягнення поставленої мети.

Публікації по матеріалах дисертації повністю відповідають вимогам МОН України.

У ході ознайомлення з дисертаційною роботою виникли запитання для дискусії:

1. Які фактори ризику є найбільш суттєвими для розвитку дуже ранніх передчасних пологів ?
2. Який зв'язок встановлено між термінами передчасних пологів та функціональним станом фетоплацентарного комплексу?
3. Яка ендокринологічні показники є найбільш інформативними для жінок із дуже ранніми передчасними пологамі?

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

За матеріалами дисертації опубліковано 6 робіт, з них 5 статей: 4 – одноосібні, 1 – англійською мовою, 4 статті у наукових фахових виданнях України відповідно до переліку, 1 стаття у періодичному науковому виданні країни, які входять до Європейського Союзу (Республіка Польща). Крім того, опубліковані тези доповіді в матеріалах науково-практичної конференції.

Основні положення дисертації та результати наукових досліджень повідомлені й обговорені на науково-практичних конференціях Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (2017-2020 рр.) та Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика (2021 р.).

9. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Ідея проведення дослідження, мета і завдання сформульовані дисертантом спільно з науковим керівником – Вдовиченко Юрієм Петровичем. Автор самостійно провела патентні та інформаційні пошуки, аналіз наукової літератури, визначила методи дослідження.

Мосендз О.В. особисто провела дослідження, збір та аналіз клінічного матеріалу, його обробку, формування досліджуваних груп. Всі клінічні спостереження та обстеження проведено протягом виконання дисертаційного дослідження самостійно, з дотриманням протоколу біомедичного дослідження та підписанням інформованої згоди пацієнта за дизайном, затвердженим біомедичною експертизою.

Аналіз результатів дослідження, їх узагальнення, статистична обробка клінічних та інструментальних досліджень, їх оформлення проведені автором самостійно.

У наукових роботах, опублікованих за темою дисертаційного дослідження в співавторстві, автору належить провідна роль у зборі клінічного матеріалу, статистичній обробці та аналізі отриманих результатів. Спільно з науковим керівником обговорені та узагальнені наукові положення дисертації, оформлені висновки та практичні рекомендації.

10. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації)

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації. Розглянувши матеріали дисертації здобувача наукового ступеню доктора філософії Мосендз О.В. на тему «Оптимізація тактики ведення дуже ранніх передчасних пологів» встановлено, що при комп'ютерному тестуванні електронної форми дисертації та наявних за її темою публікацій через програму «Anti Plagiarism» та за допомогою системи Strike Plagiarism не виявлено академічного плагіату в наданих матеріалах дисертації. Текст наданих матеріалів дисертації Мосендз О.В. є оригінальним.

11. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці.

Основні положення дисертації, удосконалений алгоритм профілактики перинатальних ускладнень впроваджено у практичну роботу двох лікувально-профілактичних закладів України: КНП «Київський міський пологовий будинок № 2» та Київський міський центр репродуктивної та перинатальної медицини.

Результати вивчення патогенезу та профілактики перинатальної патології при передчасних пологах включені в програму лекцій, практичних та семінарських занять та використовуються в навчальному процесі кафедри акушерства, гінекології та перинатології НУОЗ України імені П.Л.Шупика.

12. Відповідність дисертації спеціальності та профілю спецради.

Дисертація Мосендз Олени Володимирівни на тему «Оптимізація тактики ведення дуже ранніх передчасних пологів» відповідає паспорту наукової спеціальності «Акушерство та гінекологія». Дисертація повністю відповідає профілю спеціалізованої вченої ради.

13. Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії.

Дисертаційна робота Мосендз Олени Володимирівни «Оптимізація тактики ведення дуже ранніх передчасних пологів», подана на здобуття

наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»), присвячена актуальній проблемі сучасного акушерства, є закінченим науковим дослідженням, яка містить нові положення і нові науково обґрунтовані результати, що, в цілому, розв'язують важливе науково-практичне завдання – зниження частоти перинатальної патології у жінок із дуже ранніми передчасними пологами на підставі вивчення клініко-ехографічних, доплерометричних, ендокринологічних та мікробіологічних показників, а також удосконалення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів.

Виходячи з актуальності, за об'ємом та рівнем досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Мосендз О.В. «Оптимізація тактики ведення дуже ранніх передчасних пологів» повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, та наказу МОН України від 19.08.2015 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її автор Мосендз Олена Володимирівна повністю заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»).

Офіційний опонент:
 провідний науковий співробітник
 наукового відділу малоінвазивної хірургії
 ДНУ «Науково-практичний центр профілактичної
 та клінічної медицини» ДУС
 доктор медичних наук, ст. наук. співроб.

